

Eesti Üürnike Liit
est.tenants@neti.ee

Teie 17.07.2023 nr 7-5.8/23-01416-2
Meie 25.08.2023 nr 1.4-1/5011-3

Vastus pöördumisele

Vastame Riigikantselei edastatud Eesti Üürnike Liidu pöördumisele.

Eesti Üürnike Liit esitas 2016. aasta sügisel Riigikogule kollektiivse pöördumise (petitsiooni) ettepanekuga võtta vastu seadus, mis võimaldaks hüvitada omandireformi käigus tekkinud kahju isikutele, kes jäid ilma nende kasutuses olnud korterite sooduserastamise võimalusest. Kodanikuühenduse pöördumisest ajendatuna moodustas Vabariigi Valitsus valitsuskomisjoni omandireformi lahendamata küsimuste määratlemiseks, analüüsiks ja ettepanekute tegemiseks.

Valitsuskomisjoni ettepanekul viis Rahandusministeerium aastatel 2017-2021 läbi ulatusliku omandireformi-alase uuringu rõhuasetusega eluruumide erastamise käigus tekkinud sundüürnike probleemidele. Rahandusministeeriumi tellimusel Tallinna Ülikoolis teostatud teadusuuringu „Omandireformi sotsiaalsed ja õiguslikud mõjud“ tulemused on avaldatud Rahandusministeeriumi veebilehel, rubriigis „Uuringud ja teadus“.

Rahandusministeeriumi kogutud andmetel ei saanud erastamisõigust kasutada ligi 32 tuhat õigusjärgsele omanikule tagastatud elamu ja 4 tuhat tööandja eluruumi elanikku (üürnikku ja tema pereliiget), samuti vähemal arvul muud liiki eluruumide üürnikke. Tallinna Ülikoolis teostatud teadusuuringu raames tehtud elanikkonna arvamusküsitluse tulemuste põhjal olid erastamisõigusega jäänud üürnikud omandireformi protsessis üks haavatavamaid ühiskonnagruppe. Selle olukorra tekkimise põhjused on mitmekesised ja keerukad, ent üldistatuna taandatavad vastloodud riigi- ja omavalitsusorganite vähesele haldusvõimekusele ja kogemusele mastaapsete üleminekuprotsesside juhtimisel ning korraldamisel. Reformiprotsessis tekkinud vastuolusid ja probleeme küll nähti ette ning püüti õiguslike ja majanduslike abinõudega ennetada või ületada, kuid täiel määral see ei õnnestunud.

Rahandusministeerium tutvustas 27. mail 2021 toimunud valitsuskabineti koosolekul teadusuuringut valitsuse liikmetele ja lepiti kokku, et Rahandusministeerium töötab välja võimalikud heastamise meetmete põhimõtted.

2023. aasta Riigikogu valimiste järgselt moodustatud uus valitsuskoalitsioon on koalitsioonilepingus deklareerinud, et jätkuv sõda Ukrainas ja Venemaa soov lõhkuda senised Euroopa julgeoleku põhimõtted seab Eesti lähimateks aastateks kõige keerulisemasse julgeolekuolukorda peale Teist maailmasõda. Sellest lähtuvalt tõstavad valitsusliidu osapooled riigikaitsekulud järgmiseks neljaks aastaks 3% tasemele SKP-st. Samaaegselt jätkatakse ka laiapindse riigikaitse tugevdamist ja Eesti kriisikindluse suurendamist. Sõjaaeg ja sellele järgnev turbulentsne periood meie idanaabri juures tähendab, et määramatus ja ohtlik aeg ei ole veel kaugeltki läbi.

Koalitsiooni osapoolte ühine tahe on tagada igakülgne Eesti riigi julgeolek, investeerida Eesti majanduse konkurentsivõimesse ja energiakindlusse, viia ellu rohereformid koos maksupoliitika kaasajastamisega ning seeläbi suurendada ühiskondlikku heaolu nii tõmbekeskustes kui Eesti väikekohtades.

Arvestades eeltoodut ja kujunenud julgeoleku olukorda, ei ole valitsuskoalitsioon omandireformi lahendamata teemade osas seisukohti võtnud ega Rahandusministeeriumile mingeid suuniseid andnud sundüürnike probleemiga tegelemiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Vörklaev
rahandusminister

Lisaadressaadid:
Riigikantselei

Annike Riibe 5885 1316
Annike.Riibe@fin.ee